

Σερφάροντας με ασφάλεια στο διαδίκτυο (Νεκταρία Καρακώστα)

Categories : [ΚΟΙΝΩΝΙΑ](#)

Date : Σεπτεμβρίου 2, 2010

Αδιαμφισβήτητο μέσο πληροφόρησης, διασκέδασης και ισχυρό εργαλείο εκπαίδευσης για το παιδί, το διαδίκτυο μπορεί -δυστυχώς- να αποτελέσει και «**διαβατήριο**» **εισαγωγής του σε ακατάλληλους χώρους, εικόνες ή εμπειρίες**. Εμείς πώς μπορούμε να το προστατεύσουμε;

Τί γίνεται όταν η περιπλάνηση στον Παγκόσμιο Ιστό φέρνει το παιδί αντιμέτωπο με προϊόντα πορνογραφίας;

Το Ιντερνετ είναι ένα «παράθυρο στον κόσμο», είναι όμως και **μια κερκόπορτα από την οποία μπορούν να φτάσουν στα αθώα μάτια του παιδιού σκηνές και εικόνες που να τραυματίσουν την ψυχή του**. Στον μαγικό κόσμο του Ιντερνετ όλα απέχουν λίγα μόνο... «κλικ». Μέσα σε δευτερόλεπτα, ένα παράλληλο σύμπαν ανοίγεται σε απόσταση 50 εκατοστών από τα μάτια του...

Τί γίνεται όταν η περιπλάνηση στον Παγκόσμιο Ιστό φέρνει το παιδί αντιμέτωπο με προϊόντα πορνογραφίας ή όταν το παιδί χρησιμοποιεί το Ιντερνετ προκειμένου να αντλήσει πληροφόρηση γύρω από το σεξ; Σύμφωνα με μελέτες, ο **μέσος όρος ηλικίας της πρώτης έκθεσης ενός παιδιού σε πορνογραφικό υλικό στο διαδίκτυο δεν ξεπερνά τα 11 έτη**. Ποιές όμως μπορεί να είναι οι επιπτώσεις της πρώιμης έκθεσης των παιδιών σε πορνογραφικό υλικό, λαμβάνοντας μάλιστα υπόψη την τεράστια δύναμη της εικόνας και την παντοδυναμία του μέσου που, στα μάτια παιδιών και εφήβων, κατέχει **μανικές διαστάσεις**;

Οι επιρροές, τόσο στην ψυχολογία όσο και τη συμπεριφορά του παιδιού είναι καταλυτικές, τονίζουν οι ειδικοί. «Τα παιδιά που κάνουν χρήση ιστοσελίδων πορνογραφικού περιεχομένου (ΙΠΠ) **έχουν τριπλάσιες πιθανότητες να εμφανίσουν προβλήματα συμπεριφοράς και διπλάσιες πιθανότητες να έχουν οριακό δείκτη κοινωνικοποίησης**», σημειώνει ο ιατρός, επιστημονικός συνεργάτης της Μονάδας Εφηβικής Υγείας της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Γιώργος Κορμάς.

Επιπλέον, η **έκθεση σε τέτοιου είδους υλικό μπορεί να ασκήσει καταλυτική**

επίδραση στη διαμόρφωση της σεξουαλικής συμπεριφοράς του παιδιού/εφήβου.

«Η εφηβεία είναι πολύ σημαντική περίοδος του ανθρώπου, που χαρακτηρίζεται από τη σεξουαλική ανάπτυξη. Οι έφηβοι είναι πιθανό να καταφύγουν στην πορνογραφία μέσω του Διαδικτύου, σε μια προσπάθεια να μάθουν περισσότερα γύρω από το σεξ».

Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα της Μονάδας Εφηβικής Υγείας της Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστημίου Αθηνών, που πραγματοποιήθηκε σε δείγμα 600 παιδιών από την Αττική, το 19,5 % των παιδιών 14 -16 χρόνων δηλώνουν ότι έχουν μπει σε ιστοσελίδες πορνογραφικού περιεχομένου. Μάλιστα, τα αγόρια φάνηκε πως έχουν 11 φορές περισσότερες πιθανότητες να κάνουν κάτι τέτοιο, σε σχέση με τα κορίτσια. Το μικρό ποσοστό των κοριτσιών που αναφέρουν πρόσβαση σε τέτοιο περιεχόμενο αποδίδεται σε δύο κύριους παράγοντες: πρώτον, στο ότι οι γυναίκες προτιμούν τον ερωτικό ρομαντισμό από την πορνογραφία και, δεύτερον, στο ότι είναι δύσκολο για ένα κορίτσι να αναφέρει σεξουαλικές συμπεριφορές που δεν είναι κοινωνικά αποδεκτές.

[...]

«Η μεγάλη έκθεση ενός παιδιού σε τέτοιες εικόνες θα επηρεάσει τη σεξουαλική ζωή του στο μέλλον. Το παιδί έχει ανάγκη από ένα κλίμα που να προάγει την αγάπη και το ρομαντισμό και αντ' αυτού έρχεται αντιμέτωπο με πολύ σκληρές εικόνες. Πρέπει και ο γονιός να κάνει κάτι γι' αυτό, να μην περιμένει το παιδί να ενημερωθεί από πορνογραφικά sites», προσθέτει ο κ. Κορμός.

Βέβαια, υπάρχει κι ένας σημαντικός αριθμός παιδιών που εκτίθενται στην πορνογραφία **παρά τη θέληση τους**. Σύμφωνα με έρευνα του Πανεπιστημίου του Hampshire, σε 1.500 ανήλικους χρήστες του Διαδικτύου διαπιστώθηκε ότι τα 2/3 των παιδιών που εκτίθενται σε σε on-line πορνογραφικό υλικό **δεν επιλέγουν την έκθεσή τους, αλλά αυτή συμβαίνει τυχαία**.

Δυσάρεστες συνέπειες

Σε κάθε περίπτωση, η έκθεση των εφήβων στην πορνογραφία μπορεί να ωθήσει σε πρόωμη σεξουαλική δραστηριότητα και σε παθολογικές ή ανεύθυνες σεξουαλικές συμπεριφορές. Δεκάδες έρευνες συνδέουν αυτή την πρόωμη έκθεση με την αύξηση των ανεπιθύμητων κυήσεων στην εφηβεία αλλά και με αυξημένη συχνότητα εμφάνισης σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων στις μικρές ηλικίες.

«Η πορνογραφία οποιουδήποτε τύπου θεωρείται ότι δημιουργεί στον καταναλωτή **στρεβλές, δυσλειτουργικές αντιλήψεις** σχετικά με τους σεξουαλικούς ρόλους και, ως εκ τούτου, ενισχύει το ψυχολογικό υπόστρωμα πάνω στο οποίο μπορεί να αναπτυχθούν σεξουαλικές παρεκκλίνοσες ή και παραβατικές συμπεριφορές», υπογραμμίζει ο ψυχίατρος, διευθυντής Ψυχιατρικής Κλινικής 414 ΣΝΕΝ και πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Μελέτης και Πρόληψης της Σεξουαλικής Κακοποίησης, δρ Ορέστης Γιωτάκος.

Ακόμη κι αν δεν οδηγήσει σε αποκλίνουσες σεξουαλικές συμπεριφορές, ωστόσο, το πορνογραφικό υλικό «διδάσκει» στάσεις και αντιλήψεις γύρω από το σεξ. «Ερευνες σε Βορειοαμερικανούς ανήλικους και ενήλικους σπουδαστές αποδεικνύουν ότι το διαδίκτυο έχει την ίδια ή και σημαντικότερη επίδραση στις σεξουαλικές αντιλήψεις και στάσεις απ' ό,τι η οικογένεια τους», προσθέτει ο δρ Γιωτάκος.

Τυχαία έκθεση

Αν, πάλι, η έκθεση του παιδιού γίνει τυχαία και ειδικά αν μιλάμε για ηλικίες κάτω των 10 ετών, **υπάρχει μεγάλη πιθανότητα το παιδί να σοκαριστεί από αυτά που θα δει και το σοκ αυτό να οδηγήσει ακόμη και σε εφιάλτες. Μπορεί να επηρεάσει την ψυχολογία του παιδιού, μπορεί όμως να λειτουργήσει και αντίστροφα: να του κινήσει την περιέργεια να ψάξει κι άλλο τέτοιο υλικό, κινδυνεύοντας ακόμη και από εθισμό!**

Όπως επισημαίνουν οι ειδικοί, η παρατεταμένη έκθεση ενός παιδιού ή εφήβου (ομοίως και ενός ενήλικου) σε πορνογραφικό υλικό στο διαδίκτυο έχει προοδευτική επίδραση, που **μπορεί να καταλήξει έως και σε εξάρτηση του χρήστη**. «Η πιθανή εγκαθίδρυση μιας ιδιότυπης εξάρτησης από τη χρήση του Διαδικτύου ενδέχεται να περιλαμβάνει στοιχεία που χαρακτηρίζουν και τις **φαρμακευτικές εξαρτήσεις, όπως διαταραχές του θυμικού, συμπτώματα ανοχής, απόσυρσης, κατάθλιψης και αμφιθυμικές συμπεριφορές**», εξηγεί ο δρ Γιωτάκος.

Ανησυχητικό είναι επίσης το γεγονός ότι το παιδί, εκτιθέμενο σε τέτοιες σκηνές, οδηγείται σε πρόωρη σεξουαλικότητα. «Η σεξουαλική αλλά και η κοινωνική συμπεριφορά του αλλάζει, το παιδί (ιδίως δε το αγόρι) **χάνει το ρομαντισμό και την αθωότητα** που έχουν τα παιδιά της ηλικίας του και βλέπει διαφορετικά το ρόλο του φύλου και των σχέσεων», εξηγεί ο κ. Κορμάς.

Τα «κενά» της ελληνικής πραγματικότητας

Πρόσφατα, το **Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου**, εξετάζοντας τους **φορητούς υπολογιστές που δόθηκαν στους μαθητές της Α' Γυμνασίου, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Τάξη»**, διαπίστωσε ότι **δόθηκαν με τρόπο αντίθετο προς τους κανόνες ασφαλούς πρόσβασης των παιδιών στο διαδίκτυο, με αποτέλεσμα τα παιδιά να εκτίθενται σε παράνομο/επιβλαβές περιεχόμενο**. Συγκεκριμένα, παρατηρήθηκε ότι:

1) Ενώ η χρήση των υπολογιστών στο σχολείο **θα έπρεπε να γίνεται μέσω σύνδεσης στο Πανελλήνιο Σχολικό Δίκτυο, το οποίο παρέχει προστασία από επιβλαβές περιεχόμενο**, σε πολλές περιπτώσεις, οι εταιρείες που έλαβαν μέρος στη διάθεση των υπολογιστών πρόσφεραν πακέτα δωρεάν ασύρματης σύνδεσης στο διαδίκτυο, με αποτέλεσμα οι μαθητές της Α' Γυμνασίου να αποκτήσουν απεριόριστη πρόσβαση στο μέσο, οποτεδήποτε και από οπουδήποτε, **δίχως όρια ή γονεϊκό έλεγχο**.

2) Οι υπολογιστές είναι μεν εφοδιασμένοι με λογισμικό προστασίας, το οποίο ωστόσο **δεν είναι προεγκατεστημένο**. Δεδομένου όμως ότι **η ρύθμισή του απαιτεί γνώσεις τις οποίες κατά κανόνα δεν διαθέτουν ούτε οι γονείς ούτε οι μαθητές, τα παιδιά μένουν απροστάτευτα!**

3) Οι υπολογιστές **δόθηκαν σε παιδιά που ξεκινούν την Α' τάξη του Γυμνασίου** και τα οποία, σύμφωνα με το ελληνικό εκπαιδευτικό πρόγραμμα, **δεν έχουν παρακολουθήσει ακόμη μαθήματα πληροφορικής και ασφαλούς πρόσβασης στο διαδίκτυο**.

«Με την είσοδο των φορητών υπολογιστών στις τάξεις της Α' Γυμνασίου, δεχόμαστε στη γραμμή βοήθειας υποΣΤΗΡΙΖΩ - 800.11.80015, που λειτουργεί στο νοσοκομείο «Π. & Α. Κυριακού» δεκάδες αναφορές για **παρενόχληση, παιδοφιλία και κατάχρηση του Διαδικτύου καθώς και πολυάριθμες καταγγελίες γονέων και εκπαιδευτικών για χρήση των ΙΠΠ από τα παιδιά, ακόμη και την ώρα του μαθήματος στο σχολείο!**» αποκάλυψε ο κ. Κορμάς, ο οποίος έκανε λόγο για **αντιφατική στάση** από την πλευρά της Πολιτείας: «Δεν μπορεί από τη μία πλευρά να καταγγέλλεις, π.χ., το φιλί δύο ομοφυλοφίλων στην τηλεόραση και να ζητάς παρέμβαση του ΕΣΡ και από την άλλη να δίνεις ένα λάπτοπ στο παιδί **χωρίς προστασία**, με ό,τι αυτό συνεπάγεται».

ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΠΡΟΛΗΨΗΣ

1) Συζητήστε με το παιδί σας και μιλήστε του για τους πιθανούς κινδύνους του διαδικτύου.

- 2) Τοποθετείτε εξ αρχής τον υπολογιστή σε ένα κοινό μέρος στο σπίτι. Μην αφήνετε το παιδί να χρησιμοποιεί τον Η/Υ χωρίς επίβλεψη.
- 3) Χρησιμοποιήστε λογισμικό που να μπλοκάρει το ακατάλληλο υλικό. Αν το παιδί είναι μεγαλύτερο σε ηλικία (άρα σε θέση να απενεργοποιήσει το φίλτρο), είναι σημαντικό ο γονιός να περιορίσει το χρόνο που το παιδί περνά στο διαδίκτυο.
- 4) Ζητήστε να έχετε πρόσβαση στο λογαριασμό e-mail του παιδιού σας και ελέγχετε περιστασιακά το e-mail του, αφού του εξηγήσετε ξεκάθαρα το γιατί.

(Πηγή: Από άρθρο στο «Popular Medicine», Αύγουστος 2010)